

PATVIRTINTA:
Kėdainių lopšelio-darželio „Žilvitis“
Direktoriaus 2022-09-25
Įsakymu Nr. V-371

Direktore
Andrą Pakštien

MAITINIMO ORGANIZAVIMO LOPŠELYJE-DARŽELYJE „ŽILVITIS“ TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šis tvarkos aprašas reglamentuoja vaikų, lankančių lopšelių-darželių „Žilvitis“, (toliau – Įstaiga), maitinimą.
2. Šio tvarkos aprašo tikslas – sudaryti sąlygas vaikų sveikatai palankiai ir saugiai mitybai bei nustatyti maitinimo organizavimo dalyvių funkcijas.
3. Maitinimas organizuojamas vadovaujantis teisės aktais, reglamentuojančiais maitinimo organizavimą, maisto produktų tiekimą, maisto tvarkymą, patalpų ir įrangos priežiūrą, sveikatos bei saugos reikalavimus, ir šiuo tvarkos aprašu.
4. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:
 - 4.1. šiltas maistas – maistas, patiekiamas kaip karštas patiekalas, iki patiekimo vartoti laikomas ne žemesnėje kaip +68 C temperatūroje;
 - 4.2. pritaikytas maitinimas – toks maitinimas, kuris užtikrina tam tikro sutrikimo nulemtus, vaiko individualius maistinių medžiagų ir energijos poreikius, parenkant toleruojamus maisto produktus, jų gamybos būdą, konsistenciją ir valgymo režimą, ir yra raštiškai rekomenduojamas gydytojo;
 - 4.3. RVASVT – Rizikos veiksnių analizė ir svarbieji valdymo taškai.

II. MAITINIMO ORGANIZAVIMAS

5. Įstaigos vadovas organizuoja vaikų maitinimą taip, kad būtų sudarytos sąlygos vaikams pavalgyti šilto maisto. Maistas gaminamas atsižvelgiant į fiziologinius vaikų poreikius, amžiaus ypatumus, tinkamos mitybos principus. Vaikai maitinami svetainėje pagal sudarytus valgiaraščius, ankstyvojo amžiaus vaikai maitinami grupės patalpose.
6. Už maitinimo organizavimą įstaigoje atsakingas direktorius, direktoriaus įsakymais, pareigybių aprašymais paskirti asmenys – virėjos, sandėlininkė, vaikų maitinimo organizatoriai .
 - 6.1. Direktorius:
 - 6.1.1. teikia informaciją Kėdainių rajono savivaldybės tarybai, atsakingiems darbuotojams apie lėšų poreikį maitinimo patalpoms (virtuvėms, sandėliams, grupių virtuvėlėms, svetainei) prižiūrėti, įrangai įsigyti, darbuotojų darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms, kitoms išlaidoms, tiesiogiai susijusioms su vaikų maitinimu;
 - 6.1.2. nustato mokesčio už vaikų maitinimą lengvatų, numatytų Kėdainių rajono savivaldybės tarybos sprendimais, taikymo įstaigoje tvarką;
 - 6.1.3. pagal Kėdainių rajono savivaldybės tarybos sprendimais nustatytą darbuotojų pareigybių normatyvą paskirsto darbuotojams vaikų maitinimo organizavimo ir priežiūros funkcijas, parengia pareigybių aprašymus;
 - 6.1.4. organizuoja maitinimo organizavimo įstaigoje reglamentavimą, tvirtina maitinimo organizavimo tvarką;
 - 6.1.5. skiria atsakingus asmenis už RVASVT sistemos įdiegimą ir kontrolę.
 - 6.2. Vaikų maitinimo organizatoriai:
 - 6.2.1. sudaro dienos valgiaraščius-reikalavimus;
 - 6.2.2. atsako už Personalo higienos priežiūros programą ugdymo įstaigoje;

- 6.2.3. dalyvauja rengiant ir atnaujinant RVASVT sistemą, vykdo jos įdiegimo kontrolę;
- 6.2.4. pagal kompetenciją prižiūri, kad vaikų maitinimas atitiktų teisės aktų reikalavimus. Kontroliuoja teikiamų maisto produktų kokybę sandėliavimo sąlygas bei maisto ruošimo ir išdavimo procesą (ne rečiau dviejų kartų per mėnesį). Apie nustatytus trūkumus maitinimo organizavime raštu informuoja įstaigos vadovą. Atlieka pažeidimų šalinimo kontrolę;
- 6.3.5. atlieka virtuvės patalpų valymo kontrolę;
- 6.3.6. iki kiekvienų metų rugsėjo 20 d. pateikia įstaigos vadovui ir visuomenės sveikatos biuro specialistui vaikų sąrašą, kuriems turi būti organizuojamas pritaikytas maitinimas pagal atskirą valgiaraštį, kuris sudaromas atsižvelgiant į pateiktas gydytojo rekomendacijas raštu (forma Nr. 027-1/a);
- 6.3.7. dalyvauja, kartu su kitais atsakingais darbuotojais, ir teikia informacija savo kompetencijos ribose, kontroliuojančioms institucijoms vykdant maitinimo organizavimo patikrinimus;
- 6.3.8. tikrina vaikų sergamumo atžymų atitiktį Vaikų lankomumo ir maitinimo apskaitos žiniaraštyje (savo kompetencijos ribose);
- 6.3.9. konsultuoja maitinimo klausimais ugdymo įstaigos darbuotojus, vaikų tėvus.

III. MAITINIMO PASLAUGOS FINANSAVIMAS

7. Maitinimo paslauga finansuojama savivaldybės biudžeto ir asmenų, gaunančių maitinimą, lėšomis, teisės aktų nustatyta tvarka.
8. Priešmokyklinio ugdymo programą lankantiems vaikams, kuriems maitinimas skiriamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymu, atlyginimas už maitinimo paslaugas mažinamas Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus nustatoma lėšų produktams vienai dienai įsigyti suma ir Kėdainių rajono savivaldybės patvirtintu atlyginimo dydžio už vaikų išlaikymą tvarkos aprašu.

IV. VAIKŲ MAITINIMO SKAIČIAUS APSKAITA

9. Vaikų maitinimų skaičius priklauso nuo jų buvimo įstaigoje trukmės: 1,5–7 metų amžiaus vaikai maitinami 3 kartus per dieną pagal valgiaraščius: pusryčiai – 8.20 val.; pietūs – nuo 11.30 val. iki 13.00 val.; vakarienė – 15.30 val. iki 16.00 val.
10. Vykdamas ES programas „Pienas vaikams“ ir „Vaisių vartojimo skatinimas mokyklose“ vaikams papildomai patiekiami pieno produktai (pienas, jogurtas, vanilinė varškė, vaisiai, daržovės ir kt.) 10.00 val.
11. Atsižvelgiant į vaiko buvimo ugdymo įstaigoje trukmę, vaiko tėvai (kiti teisėti vaiko atstovai), gali pasirinkti kitokį maitinimų skaičių. Vaikai, kurie įstaigoje būna ne ilgiau 4 val., tėvų prašymu, gali būti nemaitinami. Raštišką prašymą galima pateikti 2 kartus per metus: nuo rugsėjo 1 d. iki rugsėjo 5 d. ir nuo sausio 1 d. iki sausio 5 d.
12. Vaikų lankomumo ir maitinimų skaičiaus apskaita vykdoma:
- 12.1. grupės el. dienyne „Mūsų darželis“ mokytojos vaikų lankomumo apskaitą vykdo pagal el. dienyno pildymo taisykles;
- 12.2. el. dienyne, faktinį grupėje esančių vaikų skaičių mokytojos kasdien užrašo iki 8.45 val.;
- 12.3. Vaikų lankomumo ir maitinimo apskaitos žiniaraštyje, 1 priedas:
- 12.4.1. grafoje „Maitinimas“ mokytojos, pažymi vaikui už maitinimą priklausančią nuolaidą;
- 12.4.2. paskutinę mėnesio darbo dieną mokytojos atspausdina vaikų lankomumo žiniaraštį;
- 12.4.3. buhalteris patikrina ar Vaikų lankomumo ir maitinimo apskaitos žiniaraščiuose esančios atžymos atitinka tėvų pateiktus dokumentus;
- 12.4.4. suderintą su buhalteriu Vaikų lankomumo ir maitinimo apskaitos žiniaraštį tvirtina direktorius;
- 12.4.5. direktoriaus patvirtinti Vaikų lankomumo ir maitinimo apskaitos žiniaraščiai vėl perduodami buhalteriiui, kuris per 6 darbo dienas, nuo mėnesio pradžios, apskaičiuoja atlyginimą už vaiko išlaikymą vadovaudamasis Kėdainių rajono savivaldybės nustatytais atlyginimų dydžiais.

13. Tėvai (kiti teisėti vaiko atstovai) turi informuoti grupės mokytoją:

13.1. apie vaiko neatvykimą į ugdymo įstaigą – prieš vieną darbo dieną, o vaiko ligos atveju – per vieną darbo dieną nuo vaiko susirgimo pradžios;

13.2. apie vaiko atvykimą į ugdymo įstaigą po ligos arba kitos ugdymo įstaigos nelankymo priežasties – prieš vieną darbo dieną iki 8 val. Jeigu tėvai nustatytu laiku neinformuoja ugdymo įstaigos, tuomet, vaikui atvykus į ugdymo įstaigą, nebus patiekti pusryčiai.

13.3. Apie pasikeitusį vaikų skaičių kitos dienos pusryčiams (lyginant su esamos dienos vaikų skaičiumi valgančių pusryčius), mokytojos iki 8.45 val. turi informuoti dietistą.

V. VAIKŲ MAITINIMO RACIONO ENERGETINĖ VERTĖ, DRAUDŽIAMŲ MAISTO PRODUKTŲ

14. Vienos dienos vaiko maisto raciono energinės vertės pasiskirstymas:

14.1. pusryčiai – 20–25 %;

14.2. pietūs – 30–40 %;

14.3. vakarienė – 10–15 %;

15. Draudžiama vaikams atsinešti iš namų užkandžių ir (ar) gėrimų, išskyrus maisto produktus, reikalingus įstaigoje vykdomai ugdymajai veiklai įgyvendinti.

16. Vaikų maitinimui draudžiamos tiekti šios maisto produktų grupės: bulvių, kukurūzų ar kitokie traškučiai, kiti riebaluose virti, skrudinti ar spraginti gaminiai; saldainiai; šokoladas ir jo gaminiai; konditerijos gaminiai su glaistu, šokoladu ar kremu; sūrūs konditerijos gaminiai (kuriuose natrio daugiau kaip 0,4 g/100 g); maisto produktai bei kramtomoji guma su maisto priedais; gazuoti gėrimai; energiniai gėrimai; gėrimai ir maisto produktai, pagaminti iš (arba kurių sudėtyje yra) kavamedžio pupelių kavos ar jų ekstrakto; cikorijos, gilių ar grūdų gėrimai (kavos pakaitalai); kisieliai; sultinių koncentratai; rūkyta mėsa ir žuvis; konservuoti mėsos ir žuvies gaminiai; nepramoninės gamybos konservuoti gaminiai; žlėgtainiai; mechaniškai atskirta mėsa ir jos gaminiai; subproduktai (inkstai, smegenys, plaučiai); maisto papildai; maistas, pagamintas iš genetiškai modifikuotų organizmų (toliau –GMO), arba maistas, į kurio sudėtį įeina GMO.

VI. MAITINIMO ORGANIZAVIMAS ĮSTAIGOS DARBUOTOJAMS

17. Lopšelyje-darželyje darbuotojai gali užsisakyti ir valgyti tik pietus. Pietų porcija tokia pat kaip ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo vaikams.

18. Už pietus darbuotojai moka Kėdainių rajono savivaldybės tarybos nustatytą mokestį.

19. Darbuotojai turi teisę pasirinkti maitinimosi skaičių įstaigoje. Maitinimosi skaičius pasirenkamas mėnesiui į priekį. Darbuotojui susirgus, esant komandiruotėje, ar dėl kitų priežasčių nesant darbe, valgymų skaičius koreguojamas.

20. Valgančiųjų darbuotojų apskaitą atlieka vaikų maitinimo organizatorius, Darbuotojų maitinimosi apskaitos žiniaraštyje (2 priedas).

21. Pasibaigus einamajam mėnesiui, paskutinę darbo dieną, vaikų maitinimo organizatorius Darbuotojų maitinimosi apskaitos žiniaraštį tvirtinti Įstaigos vadovui.

22. Vadovaudamasis Darbuotojų maitinimosi apskaitos žiniaraščiu buhalteris sudaro Darbuotojų maitinimosi apskaitą, (3 priedas).

23. Vadovaudamasis Darbuotojų maitinimosi apskaita vyriausias buhalteris išskaito iš darbuotojo atlyginimo išlaidas už maitinimą. Išskaičiuotas mokestis pervedamas į specialiosios programos vykdymo sąskaitą banke.

VII. VALGIARAŠČIO SUDARYMO TVARKA

24. Įstaigoje turi būti perspektyvinis ir dienos valgiaraštis.
25. Sudaromas 20 dienų žiemos – pavasario ir vasaros – rudens valgiaraštis 1–3 metų ir 4–7 metų amžiaus vaikams. Vaikų maitinimo organizatorius sudaro perspektyvinį valgiaraštį ugdymo įstaigai, suderina su įstaigos vadovu.
26. Perspektyvinis valgiaraštis keičiamas tuo atveju, kai pasikeičia teisės aktai, kuriais remiantis buvo sudarytas arba jei nepasiteisina patiekalas (dauguma vaikų nevalgo).
27. Vaikams, kuriems reikalingas pritaikytas maitinimas, valgiaraštį vaikų maitinimo organizatorius pagal pateiktas raštiškas gydytojo rekomendacijas (forma Nr. 027-1/a).
28. Kiekvieną dieną iki 8.45 val. vaikų maitinimo organizatorius surenka duomenis apie vaikų ir darbuotojų valgymų skaičių.
29. Dienos valgiaraštį pagal atitinkamo metų laikotarpio perspektyvinį valgiaraštį ir tos dienos vaikų ir darbuotojų skaičių sudaro vaikų maitinimo organizatorius iki 9.00 val. ir jį pateikia vyriausiam virėjui;
30. Valgiaraštyje nurodomi pusryčiams, pietums ir pavakariams patiekiami patiekalai, patiekalų kiekiai (išeiga) 1,5–3, 4–7 metų amžiaus vaikams, maisto produktų pavadinimai ir kiekiai gramais, vaikų ir darbuotojų skaičius.
31. Valgiaraštį pasirašo jį sudaręs asmuo, vyr. virėjas, sandėlininkas. Įstaigos vadovas tvirtina parengtą ir pasirašytą valgiaraštį.
32. Pusryčių valgiaraščio projektas sudaromas pagal praėjusios dienos ugdymo įstaigą lankiusių vaikų skaičių, atsižvelgiant į vaikų sergamumą įstaigoje bei tėvų pateiktą informaciją (13 punkte nurodyta tvarka).
33. Galimi nereikšmingi perspektyvinio valgiaraščio keitimai, t. y. pakeisti vieną maisto produktą tos pačios maisto produktų grupės kitu maisto produktu, kai mitybinė vertė nepablogėja, o energinė vertė pasikeičia ne daugiau kaip 10 %, kuriuos atlieka vaikų maitinimo organizatorius, suderinęs su Įstaigos vadovu.
34. Vaikų maitinimo organizatorius prižiūri, kad vaikų maitinimas būtų organizuojamas pagal šį Tvarkos aprašą. Šis darbuotojas, kartą per savaitę pildo Valgiaraščių ir vaikų maitinimo atitikties patikrinimo žurnalą (4 priedas) nustatęs neatitikimų, juos užregistruoja Valgiaraščių ir vaikų maitinimo atitikties patikrinimo žurnale, nedelsdamas raštu apie tai informuoja Įstaigos direktorių. Vaikų maitinimo organizavimo trūkumai turi būti pašalinti tą pačią dieną.
35. Valgiaraščių ir vaikų maitinimo atitikties patikrinimo žurnalas saugomas dvejus metus.

VIII. MAISTO PRODUKTŲ ĮSIGIJIMAS IR APSKAITA

36. Įstaigoje maisto produktų pirkimas organizuojamas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.
37. Maisto produktų apskaita atliekama vadovaujantis Įstaigos atsargų apskaitos tvarkos aprašu, patvirtintu direktoriaus 2018 m. gruodžio 6 d. įsakymu Nr. V-77.

IX. RIZIKOS VEIKSNIŲ ANALIZĖS IR SVARBIŲJŲ VALDYMO TAŠKŲ PLANO VYKDYMAS

38. Įstaigoje turi būti vykdomas Rizikos veiksnių analizės ir svarbiųjų valdymo taškų planas (toliau – RVASVT planas). Už RVASVT plano įdiegimą ir jo vykdymo kontrolę atsakingas Įstaigos vadovas ir vaikų maitinimo organizatorius.
39. RVASVT planą sudaro šios dalys:
 - 39.1. Geros higienos praktikos taisyklės viešojo maitinimo įstaigoms.
 - 39.2. Geros gamybos praktikos ir geros higienos praktikos būtiniosios programos:
 - 39.2.1. Patalpų ir teritorijos priežiūros programa, už kurią atsakingas Įstaigos vadovo paskirtas asmuo;

- 39.2.2. Žaliavų ir medžiagų priežiūros programa, už kurią atsakingas Įstaigos vadovo paskirtas asmuo;
- 39.2.3. Įrangos priežiūros programa, už kurią atsakingas Įstaigos vadovo paskirtas asmuo;
- 39.2.4. Personalo higienos priežiūros programa, už kurią atsakingas visuomenės sveikatos priežiūros specialistas;
- 39.2.5. Sanitarinės priežiūros programa, už kurią atsakingas Įstaigos vadovo paskirtas asmuo;
- 39.2.6. Produkcijos sulaikymo ir priėmimo iš rinkos programa, už kurią atsakingas Įstaigos vadovo paskirtas asmuo.
- 39.3. Svarbiųjų valdymo taškų (SVT) ir higienos registravimo užrašai.
- 39.4. Įstaigos vadovo patvirtinti dokumentai, susiję su maisto saugos valdymu ir maitinimo organizavimu.
40. Vaikų maitinimo organizatorius atsako už maitinimo organizavimą ugdymo įstaigoje pagal savo kompetenciją. Nustatęs trūkumus maitinimo organizavime, vaikų maitinimo organizatorius raštu informuoja atsakingą asmenį ir ugdymo įstaigos vadovą.
41. Įstaigoje vieną kartą per metus vykdomas maitinimo organizavimo vidaus auditas. Maitinimo organizavimo audite dalyvauja įstaigos vadovo paskirti asmenys.

X. KONTROLĖ

42. Vaikų maitinimo ugdymo įstaigose organizavimo kontrolę pagal kompetenciją atlieka Kėdainių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, Centralizuotas vidaus audito skyrius, teritorinis visuomenės sveikatos centras, teritorinė valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba.

XI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

44. Įstaigos vadovas supažindina darbuotojus ir vaikų tėvus su šiuo tvarkos aprašu susirinkimų metu.
45. Tvarkos aprašas keičiamas ar naikinamas direktoriaus įsakymu, pasikeitus vaikų maitinimą reglamentuojantiems dokumentams, arba siekiant jį papildyti, patobulinti.